

Walking4School

Loop of fiets, dan verdien je iets

Edmon Kalle, SOAB

Ineke Spapé, SOAB

Ron Loontjens, gemeente Katwijk/Varon

Samenvatting

Walking4School is een onderzoeksproject én bewustwordingscampagne met als doel om meer kinderen (en hun ouders) vaker naar school te laten lopen. Fietsen en steppen telt ook mee. Maar dus minder met de auto: wel zo gezond, veilig en gezellig. Met vrolijke stickers en een actieweek speelt Walking4School in op problemen van de school en motiveert kinderen om vaker te lopen, fietsen of steppen. En met succes: bij een pilot in de gemeente Katwijk is het autoverkeer naar school met tot wel 75% afgenomen.

Walking4School werd als eerste loopcampagne ondersteund door het ministerie van IenW.

‘Leuke weg naar school want onderweg kom ik vriendjes tegen en daar kan ik dan mee praten’.

‘Weg voelt onveilig want mensen kijken niet maar rijden gewoon door bij het kruispunt’.

Zomaar enkele kinderuitspraken tijdens het project Walking4School in Katwijk. Met Walking4School, een gedragsbeïnvloedingsproject van SOAB, lopen (en fietsen) ouders en hun kinderen in een actieweek letterlijk budget bij elkaar voor de school: voor een (verkeers)actie, workshop of campagne. Dagelijks lopen of fietsen is gezond, maakt de schoolomgeving autoluwer en dus veiliger, biedt kinderen meer bewegingsvrijheid en maakt hen vertrouwd met alledaagse verkeer. Walking4School doorbreekt gewoontegedrag en test het effect van kleine inframaatregelen in combinatie met een campagne. Verder doen scholen een self-assessmentscan (hoe doet de school het t.o.v andere scholen). In de pilot is de meerwaarde voor gemeenten modal splitonderzoek en de samenwerking, voor scholen is dat (naast een gemakkelijke toegang tot gemeenten) procesondersteuning bij een actieweek. Zie www.walking4school.nl.

Waarom Walking4School?

Kinderen bewegen niet genoeg. Logisch dus dat zowel de lokale als de rijksoverheid op zoek zijn naar manieren om kinderen meer te laten bewegen. Dit is evenwel makkelijker gezegd dan gedaan, ouders en leerkrachten hebben het te druk om er actief aan te werken. Het loopstimuleringsproject Walking4School, het eerste in zijn soort dat financieel ondersteund is vanuit het ministerie van IenW, brengt hier verandering in. Door kinderen (en zo hun ouders) te stimuleren vaker te lopen en tegelijkertijd de leerkrachten te ontzorgen, bewegen de kinderen weer meer en houden de leerkrachten tijd om zich te kunnen richten op hun kerntaken.

Hoe werkt Walking4School?

Walking4School motiveert ouders om met hun kinderen vaker naar school te lopen (en ook te fietsen of te steppen of skaten) in plaats de auto te pakken: active mobiliteit. In een vooronderzoek brengen de leerkrachten in beeld hoe de kinderen naar school komen. School en SOAB bereiden samen een actieweek Walking4School voor, waarbij SOAB de school ondersteunt en zo veel mogelijk ontzorgt. SOAB verwerkt de modal splitgegevens en vergelijkt de voormeting met een meting tijdens de actieweek, waarin veilig verkeer, bewegen of gezondheid centraal staat. Als dank voor de deelname ontvangt de school een vooraf vastgestelde beloning. In het geval van de Katwijkse scholen bedroeg dit bedrag € 500 per school. Daarnaast was er nog een beloning van € 1.000 voor de winnende school. Van dit bedrag kan de school een leuke verkeersactiviteit betalen, zoals een mountainbike-clinic. Daarnaast zegde de gemeente Katwijk toe te willen investeren in kleine infrastructurele maatregelen.

fietscircuit dat op het schoolplein was opgezet.

- ✦ Voor de pilot Walking4School is dat alleen maar positief: het draait immers om meer lopen, meer stappen of meer fietsen, zo lang het autogebruik maar vermindert. En dat is heel goed gelukt: waar het percentage autoleerlingen bij de nulmeting nog 23% bedroeg, was hier bij de actieweek nog maar 13% van over. Een daling van ruim 40%. Ook een heel erg knap resultaat.

- ✦ *Willem van Veen*

De Willem van Veenschool was een echte autoschool, zo bleek in het vorige hoofdstuk. In de actieweek heeft die school hier flink verandering in gebracht. Alleen het percentage steppers bleef zo goed als gelijk. Het aandeel fietsers steeg met meer dan een kwart naar ongeveer 45%. Ook de voetgangers gingen flink in aantal vooruit. Zij namen met een vijfde toe tot 43%. Het autogebruik op de Willem van Veenschool is zo mogelijk nog opmerkelijker: dat werd tijdens de actieweek werkelijk gedecimeerd. Waar de school voorheen het hoogste autoaandeel had van de drie bezochte basisscholen, werd het gedurende de actieweek juist de school met het laagste autoaandeel: van 24% daalde het autogebruik namelijk naar 6%, een daling van maar liefst 75%.

Conclusie

Dus in hoeverre is Walking4School er nou in geslaagd om kinderen meer te laten bewegen? Kijkend naar bovenstaande resultaten valt een aantal zaken op.

Met Walking4School bereikten we:

- 1) aantoonbaar minder rijdende en parkerende auto's bij schoolingang;
- 2) aantoonbaar meer lopen en fietsen naar school: Dit is niet alleen gezonder voor de kinderen, omdat die nu meer bewegen; ook is dit ontzettend goed voor het milieu.
- 3) en dus aantoonbaar minder CO2: met de actieweek zijn verdeeld over de drie basisscholen 522 autoritjes bespaard
- 4) bewustwording onder ouders, team en kinderen: schoollopen kan ingepast in dagelijks patroon
- 5) dat kinderen meer regie kunnen hebben in hun schoolomgeving

Resultaten Walking4School samengevat

- ✦ Hoe eenvoudig en effectief: meer lopen stimuleren door kinderen, school én ouders te belonen, als ouders en kids lopen (of fietsen). Laat gemeente, scholen ouders en kinderen in Walking4SchoolActieweek samen kleine interventies uitproberen, overleg samen (ook kinderen hebben mening) en zet ze -bij succes- om in structurele infra- en educatiemaatregelen
- ✦ Het autogebruik daalde bij alle scholen. Dit varieerde van 13% op de Oranje-Nassauschool tot wel 75% bij de Willem van Veen. In de actieweek bespaarden de drie basisscholen samen 522 autoritjes. Op jaarbasis betekent dit een besparing van zo'n 28.000 trips met de auto. Bij een gemiddelde afstand van 2km per rit is dit dus een besparing van 56.000km. Dat is bijna anderhalf keer de omtrek van de aarde.
- ✦ Ook qua fietsritjes is Walking4School een succes gebleken. In één week zijn er 406 fietsritten extra gemaakt. Dit zijn er ruim 21.000 per jaar. Bij wederom een gemiddelde afstand van 2km per rit, betekent dit dus op jaarbasis ruim 42.000 km dat er verdeeld over drie basisscholen méér wordt gefietst. Ook dit is meer dan de wereld rond.
- ✦ Het aantal trips te voet ten slotte, is ook flink gestegen. Verdeeld over de drie basisscholen zijn er 144 extra wandelingetjes afgelegd. Op jaarbasis zijn dit er 7.500, wat in kilometers neerkomt op 15.000 km. Bij 100 kcal per kilometer komt dit neer op 1.500.000 verbrande calorieën. Al met al kunnen we dus concluderen dat we de kinderen meer hebben laten bewegen terwijl we het milieu juist hebben ontzien.

De allereerste Walking4School-looppilot van Nederland in Katwijk bleek een succes, bij kids, ouders en teamleden van de drie deelnemende scholen. Lopen werd onderdeel van het 'Daily Urban System': de kids liepen meer (tot 70% loopaandeel) en bij één school nam het autoverkeer met driekwart af: van 24% naar 6%, een flinke CO2-besparing. Ofwel per jaar voor de 3 scholen samen 56.000 autokilometers minder, 1,5 de aarde rond. Hoewel Katwijk al een loopnaarschoolgemeente was, deden de scholen er nog een schep(je) bovenop tijdens de actieweek en dankzij het speciaalontwikkelde communicatiemateriaal. Bijzonder: het ministerie van IenW en Holland Rijnland ondersteunden deze looppilot. Onlangs is de beloning uitgekeerd aan de scholen: die waren positief over het project en roemden de ontzorging en de samenwerking. In de loop van dit jaar buigt de gemeente Katwijk zich over Walking4School in 2023.

Blijde scholen, blijde kinderen en blijde wethouder: zie dit filmpje van RTV Katwijk

Proef Walking4School succesvol; 'Al dat verkeer perst zich door onze nauwe straatjes' - <https://www.rtvkatwijk.nl/proef-walking4school-succesvol-al-dat-verkeer-perst-zich-door-onzenauwe-sstraatjes/>

Zie ook www.walking4School.nl